

ประโยค ป.ธ. ๙
แต่ง ไทยเป็นมคร
สอบ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

สัมมาทิฐิ แปลว่า ปัญญาอันเห็นชอบ มี ๒ ระดับคือ โลภียสัมมาทิฐิ ความเห็นชอบระดับโลกียะ ยังเนื่องในโลก ขึ้นต่อโลก และโลกุตตรสัมมาทิฐิ ความเห็นชอบระดับโลกุตระ เหนือโลก ไม่ขึ้นต่อโลก โลภียสัมมาทิฐินั้นเป็น ความเห็น ความเชื่อ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกและชีวิตที่ถูกต้องตามหลักแห่ง ความดี ทิฐิระดับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณค่า เช่น อะไรดี อะไรชั่ว อะไรถูก อะไร ผิด อะไรควร อะไรไม่ควร โดยหลักใหญ่หมายเอาสรีรธาตุความเชื่อที่ประกอบด้วย เหตุผล ๔ ประการ คือ กัมมสัทธา เชื่อกรรม เชื่อการกระทำ เชื่อกฎแห่งกรรม เชื่อว่ากรรมมีอยู่จริง คือเชื่อว่า เมื่อทำอะไรโดยมีเจตนา จงใจทำทั้งที่รู้ ย่อมเป็น กรรม เป็นความดีความชั่วมีขึ้นในตน เป็นเหตุปัจจัยก่อให้เกิดผลดีผลร้ายสืบ เนื่องต่อไป การกระทำไม่ว่างเปล่า และเชื่อว่าผลที่ต้องการจะสำเร็จได้ด้วยการ กระทำ มิใช่ด้วยอำนาจหรืออนาคตโชค วิปากสัทธา เชื่อวิปาก เชื่อผลของ กรรม เชื่อว่าผลของกรรมมีจริง เชื่อว่ากรรมที่ทำแล้วต้องมีผลและผลต้องมีเหตุ ผลดีเกิดจากกรรมดี ผลชั่วเกิดจากกรรมชั่ว กัมมัสสกตาสัทธา เชื่อความที่สัตว์มี กรรมเป็นของของตน เชื่อว่าแต่ละคนเป็นเจ้าของ จะต้องรับผิดชอบเสวยวิบาก เป็นไปตามกรรมของตน และตถาคตโพธิสัทธา เชื่อความตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า มั่นใจในองค์พระตถาคตว่า ทรงเป็นองค์พระสัมมาสัมพุทธะ ทรงพระคุณทั้ง ๕ ประการ ตรัสธรรมและบัญญัติวินัยไว้ดี ทรงเป็นผู้นำทางที่แสดงให้เห็นว่า มนุษย์คือเราทุกคนนี้หากฝึกตนด้วยดี ก็สามารถเข้าถึงภูมิธรรมสูงสุด บริสุทธิ หลุดพ้นได้ สัมมาทิฐิระดับโลกียะนี้เกิดจากปรโตโฆสะหรือกัลยาณมิตร ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกเป็นสำคัญ อันหมายถึงการอบรมสั่งสอน แบบอย่างที่ดี สภาพ แวดล้อมอันดีงามทางสังคมตั้งแต่ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศชาติ โลภียสัมมาทิฐินั้น ได้แก่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกและชีวิตที่ถูกต้อง ตามความเป็นจริง รู้เข้าใจธรรมชาติของโลกและชีวิต หมายเอาการเห็นอริยสัจ

๔ คือ ทุกข์ ความทุกข์ สภาพที่ทนได้ยาก ได้แก่ชาติ ชรา มรณะ การประจวบกับ
 สิ่งอันไม่เป็นที่รัก การพลัดพรากจากสิ่งที่รัก ความปรารถนาไม่สมหวัง โดยย่อ
 ว่าอุปาทานขั้น ๕ เป็นทุกข์ ทุกขสมุทัย เหตุเกิดทุกข์ สาเหตุให้ทุกข์เกิด ได้แก่
 ตัณหา ๓ คือ กามตัณหา ภวตัณหา และวิภวตัณหา ทุกขนิโรธ ความดับทุกข์ ได้แก่
 ภาวะที่ตัณหาดับสิ้นไป ภาวะที่เข้าถึงเมื่อกำจัดอวิชชาและสำรอกตัณหาสิ้นแล้ว
 หลุดพ้น สงบ ปลอดโปร่งเป็นอิสระ นั่นคือนิพพาน และทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา
 ปฏิปทาที่นำไปสู่ความดับทุกข์ ได้แก่อริยมรรคมีองค์ ๘ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่ง
 ว่ามัชฌิมาปฏิปทา สรุปลงได้ในไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา สัมมาทิฐิระดับ
 โลกุตระนี้เกิดจากโยนิโสมนสิการซึ่งเป็นปัจจัยภายในเป็นสำคัญ อันได้แก่การ
 คิดใคร่ครวญโดยถ้วนถี่ คิดพิจารณาโดยอุบาย มีวิธี ถูกวิธี มีเหตุผล และก่อให้เกิด
 เกิดผลทางปฏิบัติ เมื่อเกิดสัมมาทิฐิระดับโลกุตระ เป็นความรู้ความเข้าใจแจ่ม
 แจ้งถึงขั้นเป็นมรรคเป็นผล กำจัดกิเลส ทำให้เป็นอริยมุคผล สัมมาทิฐิทั้ง ๒
 ระดับมีความสำคัญและเชื่อมโยงกัน กล่าวคือปรโตโมสะ คำแนะนำสั่งสอนที่ดี
 แบบอย่างที่ดี หรือสภาพแวดล้อมที่ดีทำให้เกิดโลกียสัมมาทิฐิ นั่นคือมีศรัทธา
 มีความเชื่อ เห็นคุณค่า เอาใจใส่ให้ความสำคัญต่อคำแนะนำที่ดี ต่อแบบอย่างที่ดี
 ต่อสภาพแวดล้อมที่ดีนั้น ก่อให้เกิดโยนิโสมนสิการ ความคิดใคร่ครวญโดยถ้วน
 ถ้วนแล้ว พัฒนาไปสู่โลกุตตรสัมมาทิฐิ นั่นคือมีปัญญารู้แจ้งเห็นจริงซึ่งธรรมชาติ
 ของสิ่งทั้งปวงว่า มีความเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไปเป็นธรรมดา ตามเหตุและปัจจัย
 ถอนความยึดมั่นถือมั่นเสียได้ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

ประโยค ป.ธ. ๙
ตัวอย่าง แต่งไทยเป็นมคอ

พ.ศ. ๒๕๖๘

สมมาทิฏฐิ นาม สมมาทสฺสนปณฺณา ๑ สา ทูริชา โหติ
โลกิยสมมาทิฏฐิ โลกุตตรสมมาทิฏฐิ ๑ ตตฺถ โลกิยสมมาทิฏฐิ โลกิยญฺตา
โหติ โลกปฏิพพฺพา โลกยฺตฺตา ๑ โลกุตตรสมมาทิฏฐิ ปน โลกุตตรญฺตา โหติ
อุพฺพลิกา โลกายฺตฺตา ๑ โลกิยสมมาทิฏฐิ ฌมฺมานุรูปยฺตฺติโต โลกชีวานํ
ทสฺสนสทฺทหนฺปชานนญฺตา โหติ ๑ เอวฺรูปา ทิฏฺฐิ “กํ กุสลํ โหติ กํ
อกุสลํ โหติ กํ อวิรุทฺธํ โหติ กํ วิรุทฺธํ โหติ กํ ยฺตฺตํ โหติ กํ ยฺตฺตํ โหติ
อาทินิยาเมเน สพฺเพสํ คุณปฏิพพฺพา โหติ ๑ สา สารตฺถโต จตฺตพฺพิ
การณยฺตฺตํ สทฺธํ สนฺธาย วุตฺตา กมฺมสทฺธา วิปากสทฺธา กมฺมสฺสกตาสทฺธา
ตถาคตโพธิสทฺธา จ ๑ ตตฺถ กมฺมสทฺธา นาม กรณสทฺธา กมฺมนิย-
มสทฺธา ๑ กถํ ๑ กมฺมํ ภวติ, ยथा สเจตฺโณ ชานนฺโต สลฺยจิจฺจ ยงฺกิลฺลจิกํ กรโหติ,
ตथा ตํ กมฺมํ โหติ กุสลํ वा อกุสลํ वा หุตฺวา อตฺตนิ อุปฺปชฺชติ, นิรฺนตฺรํ
กลฺยาณผลปาปผลานํ อุปฺปาทปจฺจโย โหติ, กมฺมํ น สฺสณฺณํ โหติ สทฺทหนํ,
อิจฺฉิตผลํ กมฺเมเน สมฺปชฺชติ, น อายาจนาย वा ภคฺคอาคเมเน วาติ
สทฺทหนํ จ ๑ วิปากสทฺธา นาม กมฺมสฺส ผลสฺส สทฺทหนํ ๑ กถํ ๑ กมฺมผลํ ภวติ,
กตกมฺมํ สผลํ โหติ ผลญฺจ สเหตุกํ โหติ กลฺยาณผลํ กลฺยาณกมฺมโต อุปฺปชฺชติ
ปาปผลํ ปาปกมฺมโต อุปฺปชฺชติ สทฺทหนํ ๑ กมฺมสฺสกตาสทฺธา นาม
สตฺตกมฺมานํ สกตาย สทฺทหนํ ๑ กถํ ๑ เอกโก อตฺตนา กตกมฺมสฺส สามิโก โหติ,
ฐรพฺพโห หุตฺวา อตฺตโน กมฺมานุรูปวตฺตํ วิปากํ อนุภวติ สทฺทหนํ ๑
ตถาคตโพธิสทฺธา นาม พุทฺธสฺส โพธิยา สทฺทหนํ ๑ กถํ ๑ “โส สมฺมาสมฺพุทฺโธ
โหติ นวकुณฺธโร สุณฺฑจฺจ ฌมฺมํ เทเสสิ วินยญฺจ ปณฺญาเปสิ, “สเจ หิ สพฺเพ
มนสฺสา สุตฺตตฺทหนฺตา ภเวยฺยํ, อุตฺตมฌมฺมํ ปาปญฺติ เจว ปริสฺสทฺธา หุตฺวา วิมฺบจฺจติ
จ สกโกณตฺติติ เทสโกโต มคฺคนายโก อโหสิติ ตถาคเต โอกปฺปนา ภวติ ๑
ออยํ โลกิยสมมาทิฏฐิ ปรีโตโฆสโต वा กลฺยาณมิตฺตโต वा อุปฺปชฺชติ ตทฺถยํ

สารภูตพาหิรปัจจุโย โหติ ๑ กถ ๑ สุตสิกขาปนํ สุนิทสฺสนํ ฆรวาสีโน อาที
 กตฺวา ยาว รณฺฐวาสีหิ ชนตาสงฺขาโต สุปริกฺเขโป จ ๑ โลกุตฺตรสมฺมาทิฏฺฐิ
 นาม ยถาภูตํ โลกชีวสมฺพทฺธํ วิชานนํ ๑ ตํ จตุราริยสจฺจานํ ทสฺสนํ สนฺธาย
 วุตฺตํ ทุกฺขํ ทุกฺขสมฺพุทธโย ทุกฺขนิโรธํ ทุกฺขนิโรธคามินีปฺปฏิปทา ๑ ตตฺถ ทุกฺขํ
 นาม ทุกฺเขน ฆมิตพฺพสฺสาโว ชาติ ทุกฺขา ชรา ทุกฺขา มรณํ ทุกฺขํ อปฺปิเยหิ
 สมฺปโยโค ทุกฺโข ปิเยหิ วิปฺปโยโค ทุกฺโข ยมฺปิจฺฉํ น ลกฺขิตํ ตมฺปิ ทุกฺขํ สงฺขิตฺเตน
 ปณฺจอุปาทานกฺขนฺธา ทุกฺขา ๑ ทุกฺขสมฺพุทธโย นาม ติวิธตฺตมหาสงฺขาโต ทุกฺขสฺส
 สมฺพุทธโย กามตฺตมหา ภวตฺตมหา วิภวตฺตมหา ๑ ทุกฺขนิโรธํ นาม ทุกฺขสฺส นิโรธ
 ตฺตมหาเย อเสสวिरากนิโรธํ วิทฺธํสิตาวิชฺชาวिरตฺตตฺตมหาภาเล อุปลตฺตาโว จาโค
 ปญฺนิสฺสศฺโค มุตฺติ สนฺติ เขมํ เสริตา สพฺพเมตํ นิพฺพานสฺสเว อตฺถภูตํ ๑
 ทุกฺขนิโรธคามินีปฺปฏิปทา นาม ทุกฺขนิโรธนายิกา ปฺปฏิปทา อริโย อญฺจงฺคิโก
 มคฺโค, สภา อญฺญถา มชฺฌิมาปฺปฏิปทาติ วุจฺจติ ๑ สภา สิกฺขาตฺตเย อนฺุมานิตา
 สีลํ สมาธิ ปญฺญา ๑ อโย โลกุตฺตรสมฺมาทิฏฺฐิ สารอฆฺมตฺตกปฺปัจยภูตโยนิโส-
 มนสิการา อุปฺปชฺชติ ๑ โยนิโสมนสิกาโร นาม อตฺตนิปฺปนโต ปจฺจเวกฺขณํ
 อุปายโต สวิชานํ วิชานยฺยุตฺตํ การณฺวสีกํ ปฏฺธิปตฺติผลอุปฺปาทกํ ปจฺจเวกฺขณํ ๑
 โลกุตฺตรสมฺมาทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชमानา มคฺคผลภาวูปคตปฺพานนฺภูตา กิเลเส
 อปเนติ อริยปฺคคฺคภาวํ อุปฺปาเทติ ๑ อิมาย ทฺวิธา สมฺมาทิฏฺฐิโย สารภูตา
 อญฺญมณฺญสมฺพทฺธา โหนฺติ ๑ กถ ๑ ปรโตโฆสภูตํ สุตสิกขาปนํ สุนิทสฺสนํ
 สุปริกฺเขโป จ โลกียสมฺมาทิฏฺฐิ อุปฺปาเทนฺติ, อุปฺปนฺนโลกียสมฺมาทิฏฺฐิโก
 สทฺธายฺยุตฺโต โหติ สุตสิกขาปนสฺส สุนิทสฺสนสฺส สุปริกฺเขปสฺส จ สารทสฺสี เตสํ
 ปโยชนํ สมฺปญฺจิณฺติ ตโต อตฺตนิปฺปนปจฺจเวกฺขณสงฺขาทํ โยนิโสมนสิการํ
 อุปฺปาเทติ ตํ วทฺเตตฺวา โลกุตฺตรสมฺมาทิฏฺฐิ อุปคฺจณฺติ ๑ กถ ๑ ปญฺญาสมฺบฺยุตฺโต
 หุตฺวา “สพฺพํ อุปฺปาททฺมมํ จิตฺตทฺมมํ ภงฺกทฺมมํ หุตฺวา เหตุปจฺจยฺยานรूपโต
 ปวตฺตตฺตํ ยถาภูตํ สพฺพสฺส สภาวํ วิชานาติ ตโต อุปาทานํ สมฺมจฺฉินฺนทติ ๑